

Naïviteit in strijdhitte Kamp Holland

Theater Mightysociety6: Hoe ik de oorlog mee naar huis nam door Mightysociety i.s.m. Toneelgroep Amsterdam. Tekst en regie: Eric de Vroedt. Gezien: 10/1 Theater Frascati, Amsterdam. Tournee t/m 7/3. Inl.: www.mightysociety.nl

●●●○○

Door KESTER FRERIKS

„Niemand weet hoe het Uruzgan zal vergaan”, zei ex-commandant Richard van Harskamp in deze krant na terugkeer uit Afghanistan. Deze uitspraak moet regisseur Eric de Vroedt onder ogen zijn gekomen toen hij werkte aan het zesde deel van zijn *Mightysociety*-reeks, waarin hij de Nederlandse vredesmissie in het Midden-Oosten belicht.

Zijn hoofdpersoon, Bram Coopmans in de rol van de Nederlandse commandant Kurt Prins, gebruikt vergelijkbare argumenten als Van Harskamp; ook herkennen we andere betrokkenen bij de militaire missie, zoals commandant Van Uhm wiens zoon de dood vond door een bembom. De ondertitel van *Mightysociety6* luidt ‘Hoe ik de oorlog mee naar huis nam’. Dat suggereert een terugblik, maar De Vroedts felle voorstelling speelt zich juist af in de strijdhitte van Kamp Holland. Het begin is ijzersterk: een verdachte Talibanstrijder krijgt een Albert Heijn-tas over zijn hoofd getrokken en wordt on-

Vermaak in Kamp Holland in ‘Mightysociety6’. Foto Sanne Peper

dervraagd door een man met een hondenmasker op. Hij blijkt een Nederlander die in opdracht van politiek Den Haag moet rapporteren over commandant Prins en ondercommandant Jan Blom. Er zijn excessen gemeld. Tien Nederlandse soldaten zijn met opengesneden keel hangend aan boomtakken gevonden. Prins besluit ze er „als kerstballen” te laten hangen, in de hoop dat de Afghaanse dorpelingen „breken” en de daders van het geweldsdelict bekend worden. De-

ze naïeve gedachte vormt de dragende lijn van de voorstelling. Uiteindelijk gaat de commandant zelf ten onder aan een obsessie: zijn zoon hangt daar ook.

Aan de achterzijde van de speelvloer is de Nederlandse vlag slonzig gedrapeerd. Voorts is de ruimte kaal, afgezien van witte plastic stoelen. Zo karig als de aankleding is, zo heftig-realistisch zetten de acteurs het spel aan. De Vroedts tekst stuitert alle kanten op, van woedend en kritisch naar senti-

menteel, van vertwijfeling over deze militaire missie naar soldatenheroïek. Commandant Prins raakt geïsoleerd, vooral van de politici in Den Haag die „gladde koppen hebben van de boter op hun hoofd”.

Ook toneelgezelschap Orkater brengt met *Kamp Holland* dit thema aan de orde, maar gevoeliger, meer vanuit de optiek van prille militairen. De Vroedts commandant is een dubieuze anti-held, die er bovendien een Afghaanse minnares op nahoudt.

Het is echter onduidelijk wat regisseur De Vroedt met *Mightysociety6* wil bewerkstelligen. Zijn hoofdpersoon Coopmans geeft met gepassioneerde inleving de razende wanhoop van de commandant vorm. Hein van der Heijden als tweede in rang is op listige wijze gevaarlijk; hij weet de dreiging op te roepen van iemand „die van niets weet”. In een heftige scène bij minnares Malalai (Mariana Aparicio Torres), de Nederlanders hun overbodigheid in haar land toe. Als een *deus ex machina* voert De Vroedt een commandantsdochter op, die haar vader ervan overtuigt dat hij ermee moet ophouden: „Papa is gebroken”.

De voorstelling wordt hierdoor opens anekdotisch, terwijl de inzet toch zo sterk was: een Nederlandse versie van *Apocalypse Now*. De teloorgang van een westerling op vreemde bodem.